

senium cadunt, curarēque, ne in his officium ulla ex parte negligatur. *Diligenter agnosce vulvum pecoris tui.* Prov. 27. v. 23. non dicit cor, sed vulvum.

CAPUT V.

De discordiarum compositione.

Q. 1. *Quotuplex sit discordia, qua in parochia nasci potest?* R. eam esse duplicis generis; alia enim civilis est propter emolumenta, alia criminalis propter acceptas injurias: ad utramque sedandam obligatur Parochus.

Q. 2. *Quod utrique remedium?* R. remedium commune utrique est, celeriter ad eas sedandas advolare: tempore enim crescit ira, obfirmantur animi, auferuntur injuriæ, quibus se mutuò partes lacesunt. Convenit proinde, ut Pastor accurrat, antequam dissidia quatuor inter muros nata propagentur in publicum. *Laudemus, ajebat sapiens Eccl. 44. v. 6. homines divites in virtute pacificantes in domibus suis.*

Q. 3. *Quid celeriter accurrenti Pacificatori observandum?* R. summè necessarium esse, ut arbiter, & sequester sit neutri partium adjunctus; libra sit, cujus lances sunt æqualis ponderis. Hinc non ferat sententiam, nisi priùs partem utramque patienter audiverit, moramque indulgeat illi, qui furorē

agitatus, & perturbatus, nondum sui est potens. Sic animos utriusque partis non difficulter demerebitur.

46 Q. 4. *Quid in Civilibus causis speciatim attendendum?* R. inducere oportet discordes, ut totius causæ arbitrium uni alicui permittant, qui utrique partium acceptus sit, sponfione etiam legitimis tabulis firmata, ejus sententiâ sinè ulla appellatione standi. Præterea suadere convenit rectè spectatis commodis utriusque, meliorem esse compositionem mediocrem, quàm litem pendentem ob sumptus graves, qui semper sunt certi, cùm dubia sit victoria, quæ si etiam obtineatur, sumptus sæpe vix æquat, qui in Advocatum, Solicitatores, Referentes, Patronos impenduntur; quia hi causas, quas citò finire deberent, sæpe sæpius fovent in fundum, ex quo vivunt. Curet proinde, ut dicant, quod amicos Job post longam contentionem dixisse legimus: *judicium eligamus nobis, & inter nos videamus, quid sit melius.* Job 34. v. 3.

47 Q. 5. *Quid in Criminalibus contentionibus sedandis præstandum?* R. permittendum, ut offensi non nihil dolori suo indulgeant; audiendi, cùm injuriæ acceptæ magnitudinem, & facinus adversarij indignum narrando exaggerant, dum cesset perturbatio. Præferenda tunc vultûs serenitas, adhibenda verborum suavitas, in dandis consilijs, & remedijs, præcipuè cum ijs, qui partium discordium

dium sunt duces. Apud multos vindictę cupidus proficit interrogatio, an ipsi, si DEUM offenderunt, vel offenderent, similiter DEUM vindicem experiri vellent? uti & si oratio Dominica in mentem revocetur, in qua inter cetera petitur: *dimitte nobis debita nostra, sicut & nos*, Porro ut tantò faciliùs dissidia componantur, crebrò pro concionibus explicanda sunt mala odiorum, & bona pacis, detonandum præprimis in eos, qui infami, & turpissima consuetudine inimicitias seminare silent narrando partium, quid altera, & alteri quid illa dixerit, vel fecerit. *Sex sunt, que odit Dominus, & septimum detestatur anima ejus, cum videlicet, qui seminat inter fratres discordias.* Prov. 6. v. 16. *Cùm defecerint ligna, extinguetur ignis, & susurrone sublato, jurgia conquiescent.* Prov. 26. v. 20.

